

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ต.๖๒/๒๕๖๐

วันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นายรัฐพล สุภโสภาณ กับพวกรวม ๓ คน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายรัฐพล สุภโสภาณ กับพวก รวม ๓ คน (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๔ ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามบุคคลมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปโดยมิบทลงโทษทางอาญาต่อบุคคลที่ฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธของผู้ร้องทั้งสาม ทั้งนี้ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธซึ่งเป็นสิทธิและเสรีภาพ

ตามรัฐธรรมนูญจะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เมื่อรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดเงื่อนไขที่อนุญาตให้รัฐตรากฎหมายเข้ามาควบคุมหรือห้ามการชุมนุมที่มีเนื้อหาบางประเภทได้ การที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกคำสั่งดังกล่าวที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธจึงเป็นการตรากฎหมายที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขเฉพาะทางรูปแบบที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีผลทำให้คำสั่งดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ เมื่อพิจารณาคำสั่งดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการใช้ดุลพินิจอย่างไม่ถูกจำกัดโดยเงื่อนไขใด ๆ ตามกฎหมาย ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บุคคลใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่จำกัดการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธอยู่แล้วหลายฉบับ การออกคำสั่งดังกล่าวเพิ่มเติมมาอีกจึงเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและกระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ทั้งคำสั่งดังกล่าวมีการใช้ถ้อยคำว่า “ชุมนุมทางการเมือง” อันเป็นถ้อยคำที่มีความหมายกว้างและคลุมเครือ จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ขัดต่อหลักความแน่นอนชัดเจนอันเป็นหลักการสำคัญของหลักนิติธรรมประการหนึ่ง ดังนั้น คำสั่งดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และโดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ก็มีได้บัญญัติเงื่อนไขพิเศษว่าบุคคลที่จะมีอำนาจร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าหมดสิ้นหนทางเยียวยาทางกฎหมาย หรือหากรัฐธรรมนูญกำหนดช่องทางอื่นในการตรวจไว้เฉพาะแล้วบุคคลย่อมไม่อาจอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้ แต่อย่างไรก็ดี คำสั่งดังกล่าวนี้ ผู้ร้องทั้งสามซึ่งเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจึงมีสิทธิยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ผู้ร้องทั้งสามจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าคำสั่งดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ เป็นอันใช้บังคับมิได้

- ๓ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสามต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๔ หรือไม่ นั้น เห็นว่า คำสั่งดังกล่าวมีสถานะการบังคับใช้เป็นกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสามขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องทั้งสามจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๔ -

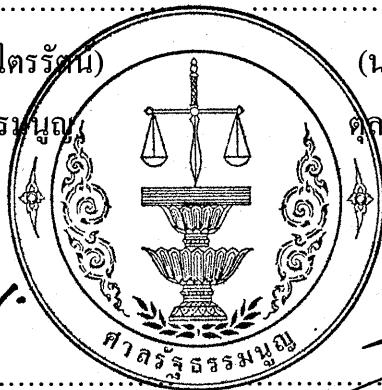
(คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๑)

(นายจรูญ ภัคศิรนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ